

Av.Emrah Çağrı YENİ
OSİAD Genel Sekreteri

ÖNLEYİCİ HUKUK:
Sanayicinin Görünmeyen Sigortası

SANAYİCİNİN HUKUK AJANDASI

ÖNLEYİCİ HUKUK: SANAYİCİNİN GÖRÜNMEYEN SİGORTASI

Av. Emrah Çağrı YENİ

OSİAD. Genel Sekreteri.

e-mail.av.emrahcagriyeni@gmail.com

Günümüz ekonomilerinde daralmalar olabilir, krizler yaşanabilir ya da piyasalarda kâr marjı düşebilir; ancak hukuki risk marjı düşürülmezse şirketler büyürken kırılganlaşır, hatta şirketlerin batmasına kadar neticeler doğurabilir.

İş insanları üretir, yatırım yapar, istihdam sağlar. Ancak, ticari hayat yalnızca üretim ve satıştan ibaret değildir. Atılan her imza, yapılan her sözleşme, verilen her ticari taahhüt aynı zamanda hukuki bir sonuç doğurur.

Uygulamada ise hukuk çoğu zaman sorun çıktıktan sonra hatırlanır. Oysa modern ticari anlayışta hukuk, kriz çözme aracı değil; kriz önleme mekanizmasıdır. İşte bu yaklaşımın adı önleyici hukuktur.

Önleyici Hukuk Nedir?

Önleyici hukuk; şirket faaliyetleri sırasında doğabilecek hukuki risklerin önceden tespit edilmesi ve bu risklerin sözleşmeler, iç prosedürler ve düzenli danışmanlık yoluyla minimize edilmesidir.

Başka bir ifadeyle; insanın hastalandıktan sonra tedaviye başlaması değil, hastalanmaması için gereken tüm adımları atmasıdır.

Sanayici Neden Daha Yüksek Risk Altındadır?

Sanayi işletmeleri yüksek hacimli ve çoğu zaman vadeli ticaret yapar. Çek ve senet işlemleri, tedarik sözleşmeleri, işçi-işveren ilişkileri, vergi ve SGK yükümlülükleri, finansman süreçleri, yerelde ve

globaldeki gelişmeler, siyasi krizler ve grup şirket yapılanmaları gibi ciddi hukuki riskler barındırır.

Şu soruların cevabı çoğu zaman önceden değerlendirilmez:

- Ticari sözleşmelerde edimler, gecikme ve ceza hükümleri dengeli mi?
- Grup şirketler arası işlemler hukukten güvenli mi?
- Yönetim kurulu veya müdür kararları usulüne uygun alınıyor mu?
- İş sözleşmeleri, sigorta poliçeleri şirketi yeterince koruyor mu?

Bu eksiklikler, ekonomik dalgalanmaların yoğun olduğu dönemlerde ciddi maliyetlere dönüşebilir.

Hukuku, kriz anında arayan şirketler savunma yapar; hukuku baştan kuran şirketler ise büyür.

Kişisel Sorumluluk Gerçeği

Limited ve anonim şirket yapısı, çoğu zaman "tam koruma" algısı oluşturur. Oysa özellikle vergi, SGK, banka kredileri ve bazı ticari sorumluluk alanlarında şirket yöneticilerinin ve belirli durumlarda ortakların şahsi sorumluluğu gündeme gelebilmektedir. Bu sorumluluklar kişilerin bir ömür boyu yükümlülük altına sokabilmektedir.

Önleyici hukuk yaklaşımı; doğru yetkilendirme, yazılı karar mekanizmaları, düzenli iç denetim ve hukuki danışmanlık yoluyla bu riskleri önemli ölçüde azaltır.

Hukuk Bir Masraf Değil, Yönetim Aracıdır

Birçok işletmede hukuki danışmanlık "gider kalemi" olarak görülmektedir. Oysa doğru yapılandırılmış bir hukuki sistem:

- Tahsilat riskini azaltır,
- Uyuşmazlık sayısını düşürür,
- Sözleşme kaynaklı zararları önler,
- Şirket itibarını korur, şirketi kurumsallaştırarak, kişilerden bağımsız kendi kendini yönetebilen kuruluşlar haline getirir..
- Yönetimin daha güvenli ve öngörülebilir karar almasını sağlar.

Bu nedenle hukuk müşavirliği ya da düzenli hukuki danışmanlık bir lüks değil, sürdürülebilir büyümenin parçasıdır.

Somut Önleyici Adımlar

İş insanları için uygulanabilir bazı temel adımlar şunlardır:

1. Tüm sözleşmelerin periyodik olarak gözden geçirilmesi,
2. İmza yetkileri ve iç prosedürlerin netleştirilmesi,
3. Çek, senet ve teminat süreçlerinin yazılı kurallara bağlanması,
4. Yıllık hukuki risk analizi yapılması.

Unutulmamalıdır ki ticarete en pahalı hukuk, geç kalınmış hukuktur. Hukuku, kriz anında arayan şirketler savunma yapar; hukuku baştan kuran şirketler ise büyür.